

Las novas catedralas èn ils coiffeurs

DA DAVID TRUTTMANN/FMR

Finalmain pon ellas puspè avrir lur portas. En sia sesida da memna ha il Cussegl federal decidì che cults divins cun raspada pon puspè avair lieu sin la fin da quest mais. Las baselgias èn stadas serradas si a fier dapi il mars, quasi sco la «Porta Sancta» a Roma. In maletg fitg nunusità per ils mais da mars enfin matg, spezialmain en las valladas grischunas cun per part anc ina ferma colliaziun cun la baselgia reformada u catolica. Nagins cults divins la dumengia da palmas, nagins cults divins a Pasca ed Ascensium. Tutto chiuso. Il medem vala per la Dumengi' alva e per nozzas e surtut per funerals cun raspada.

Ed en tut quel temp han spirituals, assistentas pastorales e catechets fatg tut lur pussaivel per organisar ina sort «home-church». Els han stampà las pregias e las uraziuns e mess ora quellas per ils crettaivels en baselgia. Ubain ch'i han publictà online lur pleds solens. Auters han fatg il pass pli visual e registrà ils cults divins via video.

Buccas nauschas pretendan ch'i na fiss ensasez gnanc stà uschè grev da far cults divins era durant la crisa da corona perquai ch'i na fiss gea nagin problem da tegnair en la distanza sociala en baselgia. La gliעד na stat gea betg pli en

colonna davant las portas-baselgia. Ma quai è in auter tema.

Il pli trist èsi stà senza dubi questas emnas tar mortoris, surtut per ils confamigliars. Da stuair prender cumià senza l'agid dals rituals tradiziunals che la baselgia porscha, per era pudair cumparter la dolur cun ina cuminanza pli gronda, quai fa mal. Quai lascha enavos in vid.

Ma sin la fin da matg va gea tut puspè sias vias cristifidivlas normalas. Pudess ins crair. Sch'i na dess betg – silmain or da mia optica – in grond però! Tenor mai tutgan numnadain las baselgias tar ils gronds perdents da la crisa da corona!

Pli baud eran gea las baselgias e la cardientscha pitgas impurtantas da noss sistem moral personal e collectiv. Ellas sa faschevan valair sco compass che deva orientaziun al singul, a la societad ed a la fin er al stadi. Sch'igl ha duvrà ina cumprova pli ch'evidentia che la baselgia ha pers cumpainmain ses pled en chapitel, alura è quai stà il cas ussa cun la crisa da corona.

La crisa ha numnadain mussà quant pauca impurtanza che la baselgia ha en il fratemp anc en nossa cuminanza. Mo intgins exempels:

Cura ch'il Cussegl federal ha decis da schlucar il «lock-down» ha el l'emprim dà liber studios da tattoos e coiffeurs. Las baselgias pareva el pli u main d'avair emblidà.

Proxim exempel: Er il turissem è pli u main vegnì emblidà dal Cussegl federal. Ma ils represchentants dal turissem han mess en moviment immediat tut lur influenza e lur lobi ed èn s'inscuntrads cun il Cussegl federal paucs dis pli tard per far pressium. Medialmain ha quai procurà per in brav brimburi. Cun il resultat ch'ins ha chatà ina via per avrir bainprest hotels ed ustarias. E tge ha fatg la baselgia? L'investg suprem da la Svizra ha scrit ina brava brev al Cussegl federal, en la quala el pretenda ch'i vegnia avrì bainbaud las baselgias. Propi per in'unda da protesta or dal pievel u in'unda mediala n'ha quai betg procurà.

Proxim exempel: Tut discurra che questa crisa saja il punct da partenza per reponderar da basa noss cumportament e nossa convivenza. Tuts discurran da diminuir il stress, da viver pli conscient (Achtsamkeit) e da dar tgira a la convivenza sin in nivel pli stretg e local. Quai èn tut chavazzins da moda che nagin na metta però per forza en connex cun la baselgia, schegea che quella fiss atgnamain experta per muments meditativs e

per cussegliaziun da vita. Ma la baselgia ha pers cumplettamain sia vusch en dumondas moralas. Ellas n'èn betg pli «systemrelevant», ma bain plitost «nice to have».

Ed anc il davos exempel: Datti en voss ravugl insatgi che di sinceramain: «Jau bram dad ir puspè en baselgia»? Probabel ha quella persuna plitost ditg a vus: «Jau bram puspè dad ir tar il coiffeur!»

Uschia èsi: Ils coiffeurs èn las novas catedralas. Sche quai è in bun svilup, quai po mintgin decider per sasez – u forsa discutir gist direct cun ses coiffeur da confidenza.

Apartir dals 28 da matg vegnan puspè celebrads cults divins, era cun agid da concepts specifics per proteger ils crettaivels. In entir program d'igièna ha da vegnir resguardà en baselgia: reducir la cifra da personas preschentadas en baselgia, distanza sociala, dischinfectar ils mauns, nagina collecta cun chanaster etc. La mesira che ma dat però il pli ferm en egl e che ma para bunamain absurda: Il chant da baselgia. Tant la baselgia catolica sco er quella reformada recumondan da desister dal chant en baselgia u silmain da reducir quel. Per l'amur da Dieu: chantai! Pervi da mai cun 10 meters distanza – ma chantai! Per as far udir.